

De går under jorden

■ **ARKEOLOGI.** Filmupplevelse och modell av kulthus nytt i Uppåkra

UPPÅKRA

Spännande film-, ljud- och ljusupplevelser i underjorden, ett kulthus i trädgården och 3D-print av arkeologiska fynd att känna på.

När Uppåkra arkeologiska center om några veckor öppnar för säsongen är det en rad spännande nyheter som presenteras.

Arbetet pågår in i det sista men det är uppenbart att säsongens visningar troligen blir de mest spännande hittills.

– Det här är min dröm, säger arkeolog Sofia Winge som arbetat på Uppåkra i tio år nu. De första åren som student och grävande arkeolog. Sen flera år leder hon visningar för besökare och skolklasser.

– Vi vill förmedla hur vi vet det vi vet om Uppåkra. Äntligen kan vi visa det på ett lite mer förstäligt och lockande sätt.

Vad är då det nya? Hela trädgården är under ombyggnad. Här anläggs gravhögar och längst bort ska kulthuset som Peab Byggservice AB i Staffanstorp bygger, placeras inom kort.

Inne där kafé och utställning varit görs hela källaren om.

– Här går vi ner i kulturlagren, under jord och under trädet Yggdrasils rötter, berättar Sofia Winge.

I trappväggarna illustreras kulturlagren och här finns inmurade fynd som grävts upp på Uppåkra – en tand från en ko, en kam, en pärla och benbitar.

I källaren har ett helt schakt, som ska visa hur det såg ut när man började gräva på Uppåkra på 2000-talet, byggts upp.

– Här nere i underjorden står vi under kulthuset som fanns på Uppåkra från 200 till 900-talet. Här kommer besökarna att få uppleva fyra olika scener som tar oss från 200-talet och vidare via en mordgåta och en dramatisk brand vid kulthuset på 400-talet. Vi får uppleva fyndet av 122 guldgubbar utanför och en offerceremoni inuti kulthuset och i den sista filmscenen hur ett barn tappar en mjölktdand här i Uppåkra på 800-900-talet, säger Sofia Winge.

Hon lovar en high tech-upplevelse med film där källarens ena vägg utgör

Arkeolog Sofia Winge ser fram mot visningar i det nya schaktet i källaren där man verkligen får uppleva arkeologi.

Karin Nilsson i Uppåkras trädgård som görs om helt.

Kulthuset är snart färdigbyggt och ska stå i trädgården.

I träboxar i väggen finns 3D-print av fynd från Uppåkra.

En upplevelse med film, ljud och ljus blir det i källaren.

”filmduken”, och med ljud och ljus.

– Ett nytt pedagogiskt grepp att förklara arkeologi. Det känns otroligt roligt att kunna erbjuda våra besökare och inte minst barnen detta, säger Sofia Winge och visar hur man målat källarväggarna så att de olika kulturlagren illustreras. Fynd finns överallt, utstickande stenar och i små träboxar döljs 3D-print av verkliga fynd i glänsande guld och silver.

– Det har vi saknat, att få klämma och uppleva arkeologin som gett oss kun-

skap om Uppåkra som ett stort maktcentrum.

Fler upplevelser erbjuds i kulthuset som Peab Byggservice AB uppför. När Peab flyttade till Staffanstorp ville man engagera sig i ett lokalt projekt.

Mats Mårtensson, arbetsledare på Peab, har tillverkat och ritat grunden till huset. Han fick uppdraget av Peabs distriktschef Catharina Holmström.

– Jag har arbetat med träarbeten och restaurering tidigare och har utbildning och intresse för

det, säger Mats Mårtensson.

– Vår tolkning av kulthuset är en av många, det finns flera. De fyra stolphål som hittats här på Uppåkra visar att det var en hög byggnad på 13 meter.

Modellen som byggs blir drygt fem meter hög och placeras längst ner i trädgården som görs om av Peab anläggning.

Här ska kulthuset stå i en trivsamt och samtidigt pedagogisk miljö. Gravhögar anläggs och andra ännu hemliga, spännande inslag kommer långt fram.

Skånskan.se

Se fler bilder på www.skd.se

– Kulthuset ska belysas och kommer att kunna ses från motorvägen E22, säger Karin Nilsson, styrelseledamot i Stiftelsen Uppåkra.

Kulthuset användes troligen för offerceremonier och vid processioner. Här har man tillbett gudarna på olika sätt. Utanför huset har arkeologer hittat över 280 förstörda vapen, troligen från besegrade fiender.

Marianne Pernbro